
Onderwerp	:	Gesprek Partij voor de Dieren en de verkenner
Datum	:	20 maart 2026
Aanwezigen	:	Mariëlle van Enckevort en Jantine Brandemann ter Beek (Partij voor de Dieren), Jan Jacob van Dijk (informatuur) en Monique Jongenburger (ondersteuning)

Hoofdpijnen uit het gesprek

- De voorkeurscoalitie bestaat uit de SGP, D66, GL-PvdA en ChristenUnie (21 zetels). Volgens de partij vormt deze coalitie een brede afspiegeling van Ede als geheel. Het opnemen van GemeenteBelangen zou volgens hen leiden tot een te grote vertegenwoordiging van de dorpen, waardoor de aandacht voor grootstedelijke vraagstukken in het gedrang komt. Daarnaast geven zij de voorkeur aan de ChristenUnie boven het CDA vanwege het meer sociale profiel van de ChristenUnie en spreken zij waardering uit voor het beleid dat deze partij op sociaal gebied heeft gevoerd.
- Voor de Partij voor de Dieren is woningbouw een belangrijk thema voor de komende periode. Zij pleiten ervoor eerst leegstaande panden en kantoorgebouwen te transformeren. Pas daarna kan worden gekeken naar inbreiding binnen de stad (met matige hoogbouw) of uitbreiding nabij dorpen, bijvoorbeeld op voormalige landbouwgrond. Volgens de partij is het belangrijk dat niet alle landbouwgrond wordt volgebouwd en dat een deel teruggaat naar de natuur. Daarnaast benadrukken zij dat er grenzen zijn aan de groei en dat vooral gekeken moet worden naar wat daadwerkelijk nodig is. Daarnaast is de partij tegen het doorverkopen van vergunningen waarmee veehouderijen kunnen uitbreiden. Volgens hen zou de vrijgekomen ruimte moeten worden benut voor allereerst natuur en daarnaast een gedeelte voor woningbouw.

Schriftelijke inbreng van de partij

1. Hoe duidt uw fractie de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen?

Een groot gedeelte van de kiezers heeft gekozen voor een rechtser volksvertegenwoordiging. Dat verontrust ons omdat dit een verharding en verschraving van een leefbare gemeenschap tot gevolg kan hebben.

Helaas is het aandeel kiezers dat voor groen en sociaal heeft gekozen gedaald ten opzichte van de vorige gemeenteraadsverkiezingen.

We zien echter wel dat de stemmen die op de Partij voor de Dieren zijn uitgebracht, specifiek zijn uitgebracht tegen het onrecht dat dieren wordt aangedaan in de gemeente Ede. Deze inwoners hebben zich duidelijk uitgesproken en wij gaan er dan ook van uit dat hun stem ook serieus wordt genomen door de coalitie.

De fractie van Partij voor de Dieren Ede is verheugd dat er genoeg kiezers zijn die zich hebben uitgesproken voor dieren, natuur, rechtvaardigheid en kwetsbare mensen. Wij zullen dan ook hun stem in de raad laten horen, net zo lang totdat het vanzelfsprekend is geworden dat in alle afwegingen en besluitvorming deze stem serieus wordt meegenomen.

2. Wat is uw voorkeurscoalitie voor de komende bestuursperiode?

Onze voorkeurscoalitie is SGP, D66 en GL-PvdA en ChristenUnie (21 zetels).

Met deze coalitie is er een mooie verdeling tussen vertegenwoordiging vanuit de dorpen en inwoners uit Ede Stad.

Een balans tussen de uitdagingen in het buitengebied en de stedelijke problematiek. Deze partijen hebben kennis en affiniteit met de landbouw- en de sociale sector en de uitdagingen waarvoor de raad in deze raadsperiode staat. Deze coalitie vertegenwoordigt ook het beste de diversiteit van de inwoners van de gemeente Ede.

3. Welke rol ziet uw fractie voor zichzelf in de onderhandelingen?

Wij kiezen voor de oppositie.

4. Welke vraagstukken zouden volgens uw fractie centraal moeten staan in de onderhandelingen?

Zijn de beoogde wethouder(s) goed in staat om de portefeuilles van de grootste uitdagingen van de gemeente Ede aan te gaan?

- Wie is het meest geschikt om het woningtekort in de gemeente tegen te gaan op zo'n manier dat er voor elke soort woningzoekende meer aanbod komt en er niet in de natuur gebouwd gaat worden?
- Wie is de meest geschikte wethouder voor het aanpakken van de stikstofcrisis in onze gemeente? Durft deze scherpe keuzes te maken die voor de inwoners en de toekomst nodig zijn, ook als dat schuurt met de belangen van de eigen achterban?
- Welke wethouder heeft voldoende kennis van en heeft hart voor het sociaal domein?
- Wie is de meest geschikte wethouder die zich inzet voor duurzaamheid en de energietransitie waarbij voorkomen moet worden dat dit de kloof tussen rijk en arm nog groter maakt?

We hebben in Ede wethouders nodig die zich niet laten leiden door hun ego en daardoor koste wat kost prestigeprojecten willen najagen. Een goede wethouder is dienstbaar aan de inwoners, luistert echt en zet zichzelf niet op de 1e plaats.

5. Zijn er onderwerpen waarover uw fractie bindende afspraken wil maken? Zo ja, welke dan?

Partij voor de Dieren pleit voor een Dierenwelzijnsnota welke door de coalitie omarmd en uitgevoerd wordt. Dit kan naar voorbeeld van Amersfoort (dierenwelzijnsbeleid) of Apeldoorn (Nota Dierenwelzijn 2025-2028).

Tevens pleiten wij voor een échte ondersteuning aan boeren om een omslag te maken naar meer natuurinclusieve en plantaardige landbouw. Niet gericht op dure investeringen in innovatieve schijnoplossingen, maar in het aanpassen van de vergunningsverlening, pachtovereenkomsten, lokale afname-afspraken en bijvoorbeeld coöperatieve samenwerkingen te stimuleren en faciliteren.

Verder vinden wij het belangrijk dat:

- een gezonde levensstijl wordt gestimuleerd en dat dit telkens bij beslissingen meegenomen wordt;
- er ingezet wordt op preventie, zowel bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) in de zorg, gezonde voeding en veiligheid van zowel mensen, dieren en natuur;
- de verduurzaming van woningen (en andere panden) doorzet en dat er een rechtvaardige ondersteuning is voor zowel huurders als voor woningeigenaren;
- er veel meer sociale huurwoningen bijkomen, zoveel mogelijk richting de 40%.

6. Zijn er partijen of standpunten waarvan u op voorhand aangeeft dat deze een belemmering vormen voor samenwerking?

Partij voor de Dieren Ede ziet een grote belemmering in samenwerking met partijen die de democratie ondermijnen en partijen die bepaalde personen op basis van gender, ras, geloof of anderszins uitsluiten of ongelijkwaardig behandelen.

7. Uit hoeveel collegeleden ziet uw fractie het college idealiter bestaan?

4-5 wethouders + burgemeester.

8. Heeft uw fractie een potentiële kandidaat-wethouder, mocht deelname aan het college aan de orde zijn?

Nee, hier gaan we niet van uit.

9. Wie zou, indien uw fractie wordt uitgenodigd voor deelname aan de formatiefase, namens uw fractie deelnemen aan de onderhandelingen?

Mariëlle van Enckevort en Jantine Brandemann ter Beek.

10. Welke overige punten wil uw fractie graag bespreken? Bijvoorbeeld met betrekking tot de onderlinge verhoudingen.

Partij voor de Dieren Ede wil meewerken aan een constructieve raad die de vraagstukken van deze tijd, en die in deze termijn aan de orde komen, op een duurzame, sociale en rechtvaardige manier op wil lossen.

De onderlinge verhoudingen tussen de Partij voor de Dieren en andere partijen komen onder spanning te staan als een partij uitsluitend voor eigen achterban opkomt, anderen discrimineert of uitsluit.